

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

Knowledge and Understanding of Personal Income Tax Payments among Residents of Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani Province

นราวatee มะติเยาะ¹, พรทิพย์ แสงแก้ว², อะวาฏิบ มะติเยาะ³, อาทิตยา อาดำ⁴, ธราดล เกิดกำไร⁵

¹คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, narawatee.madi@northbkk.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, pomthip.saen@northbkk.ac.th

³คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, awatib.madi@northbkk.ac.th

⁴คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, atittaya.adam@northbkk.ac.th

⁵คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, tharadal.ke@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ในด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ด้านการยื่นภาษี และด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและระดับรายได้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมาก โดยด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการยื่นภาษี ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน และด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำหลัก: ความรู้ความเข้าใจด้านภาษี, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

This study aimed to examine and compare the level of knowledge and understanding of personal income tax payment among residents in Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani Province. The study focused on four aspects: general knowledge of personal income tax, expense deductions and tax allowances, tax filing, and awareness and understanding of tax measures and related laws. The comparisons were conducted based on age, occupation, educational level, and income level. This study employed a quantitative research design. A sample of 396 residents was selected using simple random sampling. Data were collected through questionnaires. Statistical analyses included percentage, mean, standard deviation, F-test, and pairwise comparisons using Scheffe's method.

The findings revealed that, overall, residents in Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani Province demonstrated a high level of knowledge and understanding of personal income tax payment. Among the four aspects, general knowledge of personal income tax ranked highest, followed by tax filing, expense deductions and allowances, and awareness and understanding of tax measures and related laws, respectively. Furthermore, the comparative analysis indicated that residents with different ages, occupations, educational levels, and income levels exhibited significantly different levels of knowledge and understanding of personal income tax payment, both overall and in each aspect, at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Tax Knowledge and Understanding, Personal Income Tax

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาตรการภาษีอากรถือเป็นนโยบายทางการคลังที่สำคัญที่รัฐบาลนำมาใช้ในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นเครื่องมือหลักในการบริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ทั้งนี้ รายได้ภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล โดยในแต่ละปีรัฐบาลไทยสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิได้มากกว่า 2 ล้านล้านบาท และกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ดังกล่าวมาจากการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของระบบภาษีต่อเสถียรภาพทางการคลังของประเทศ (สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ, 2561) ในโครงสร้างรายได้ของรัฐ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นับเป็นแหล่งรายได้สำคัญประเภทหนึ่ง โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 15-20 ของรายได้ภาษีทั้งหมดในแต่ละปี และมีจำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มากกว่า 10 ล้านรายทั่วประเทศต่อปี

ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตฐานภาษีที่ครอบคลุมประชาชนผู้มีเงินได้เป็นจำนวนมาก กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากร จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการประเมิน และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี เพื่อให้การจัดเก็บเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นธรรม (พรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา, 2563) การจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยสร้าง 'พื้นที่ทางการคลัง' (Fiscal Space) ทำให้รัฐบาลมีความสามารถในการดำเนินนโยบายงบประมาณแบบขาดดุล เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงวิกฤต โดยไม่ต้องพึ่งพาการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศจนเกินขอบเขตความยั่งยืนทางการคลัง (สมชัย จิตสุชน, 2560)

ปัจจุบันกรมสรรพากรได้พัฒนาระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-Filing) อย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าสัดส่วนผู้ยื่นแบบผ่านระบบออนไลน์เพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ 85 ของผู้ยื่นแบบทั้งหมดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มการปรับตัวสู่ระบบดิจิทัลของผู้เสียภาษี อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์และจัดทำคู่มือ ตลอดจนให้คำปรึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ แต่ยังคงพบว่าผู้เสียภาษีจำนวนมากไม่น้อยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณภาษี การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของกฎหมายภาษีในแต่ละปี (หุเลีย ธีระชัยศิริกุล และ สุพรรณิพทุธรัตน์, 2559)

ในระดับพื้นที่ จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีประชากรมากกว่า 1 ล้านคน และมีจำนวนสถานประกอบการและผู้มีรายได้ประจำเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้จำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการให้บริการปรึกษาภาษีในระดับพื้นที่สะท้อนว่าประชาชนบางส่วนยังมีความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของการคำนวณภาษี และไม่มั่นใจในขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจึงมักก่อให้เกิดความกังวลแก่ผู้เสียภาษีจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะในประเด็นการประเมินภาษีย้อนหลังหรือการคำนวณภาษีไม่ถูกต้อง ซึ่งหากขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพออาจส่งผลต่อทัศนคติและความสมัครใจในการเสียภาษี อันกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของรัฐในระยะยาว (ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ, 2561)

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบภาษีให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีของประชาชน การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการวางแผนพัฒนาการให้ความรู้เชิงพื้นที่ และการสนับสนุนการบริหารจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศโดยรวมในระยะยาว

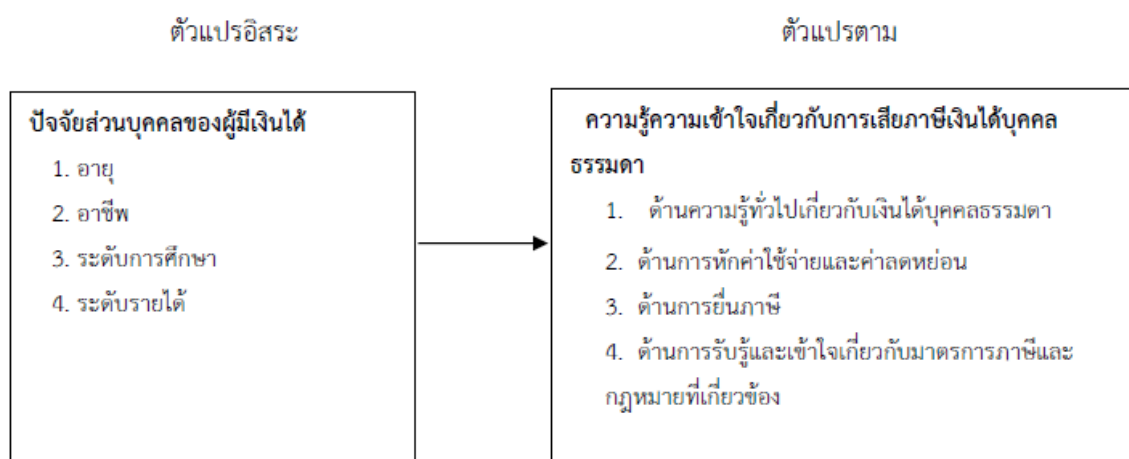
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. กรมสรรพากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการให้บริการด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น
4. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่ให้บริการวิชาการแก่สังคมสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการจัดทำโครงการอบรมหรือกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านภาษีอากร เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน และส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีในระยะยาว

กรอบแนวคิด

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 52,278 คน ในปี พ.ศ. 2568 (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2568)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแทนประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 396 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ยามาเน (Yamane, 1973) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประกอบด้วย ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ด้านการยื่นภาษี และด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ระดับมากที่สุด ค่าคะแนน = 5

ระดับมาก ค่าคะแนน = 4

ระดับปานกลาง ค่าคะแนน = 3

ระดับน้อย ค่าคะแนน = 2

ระดับน้อยที่สุด ค่าคะแนน = 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสอบถามให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจและความชัดเจนของภาษา โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดกับที่ระบุไว้ในนิยามศัพท์ ปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำและสำนวนข้อความในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out)

กับประชาชนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.891

4. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วมาใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้อย่างไรผู้วิจัยจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะติดต่อกับประชาชนในพื้นที่อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยใช้รูปแบบการตอบกลับแบบสอบถามทาง Google Form ในเดือนธันวาคม 2568-มกราคม 2569

2. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อและรายด้าน แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามหลักการหาค่าพิสัย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าหากพบความแตกต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา	3.66	0.881	มาก
2. ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน	3.56	0.955	มาก
3. ด้านการยื่นภาษี	3.57	0.953	มาก
4. ด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.56	0.915	มาก
รวม	3.59	0.872	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.872) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.881) รองลงมาคือ ด้านการยื่นภาษี ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.953) ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.955) และด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.915) ตามลำดับ สามารถสรุปรายด้านของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การตระหนักถึงผลกระทบและบทลงโทษจากการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ รองลงมาได้แก่ เข้าใจหน้าที่ของผู้มีเงินได้ใน การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การทราบระยะเวลาของปีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเข้าใจหน้าที่ของผู้มีเงินได้ใน การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการเข้าใจประเภทของเงินได้พึงประเมินตามกฎหมายภาษีอากร

1.2 ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่า

ลดหย่อนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การทราบว่าการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนช่วยลดภาระภาษีเงินได้ รองลงมาได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายได้ตามประเภทเงินได้ การเข้าใจหลักเกณฑ์การใช้สิทธิลดหย่อนส่วนตัว การเข้าใจการใช้สิทธิลดหย่อนจากเงินสะสมและกองทุนต่างๆ และความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิลดหย่อนจากเบี้ยประกันชีวิต

1.3 ด้านการยื่น พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้านการยื่นภาษีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การทราบกำหนดการระยะเวลาในการยื่นภาษีแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ รองลงมาได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การทราบความสำคัญของการจัดเตรียมและเก็บรักษาเอกสารทางภาษี การเข้าใจการเลือกใช้แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90, ภ.ง.ด.91 และ ภ.ง.ด.94) และการเข้าใจขั้นตอนการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.4 ด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการภาษีช่วยให้เสียภาษีได้อย่างถูกต้อง รองลงมาได้แก่ การตระหนักถึงบทลงโทษทางกฎหมายจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี การเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของผู้เสียภาษีตามกฎหมายภาษีอากร การทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายภาษีอากร และความรู้เกี่ยวกับมาตรการภาษีของรัฐที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1 อายุ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่อายุต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่อายุ 36-50 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมมากกว่าผู้ที่อายุ 25-35 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า 25 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 อาชีพ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่อาชีพต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว

จังหวัดปทุมธานี ที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความรู้ความเข้าใจโดยรวมมากกว่าพนักงาน/รับจ้าง และเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมปลาย และระดับมัธยมปลาย/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมปลายกับระดับการศึกษามัธยมปลาย/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ระดับรายได้ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีรายได้ต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีรายได้ 25,001-35,000 บาท/เดือน และมากกว่า 35,000 บาท/เดือน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า15,000 บาท/เดือน และผู้ที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท/เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 1 ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ด้านการยื่นภาษี และด้านการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอำเภอลาดหลุมแก้วเป็นพื้นที่เขตปริมณฑลที่มีการขยายตัวของชุมชนและภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับเงินเดือนหรือทำงานในสถานประกอบการที่มีระบบหักภาษี ณ ที่จ่าย จึงมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภาษีโดยตรงและต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการยื่นแบบภาษีเป็นประจำ นอกจากนี้ การที่ กรมสรรพากร ได้พัฒนาระบบยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้และข้อมูลด้านภาษีได้มากขึ้น อีกทั้ง มาตรการลดหย่อนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าเลี้ยงดูบุตร ประกันชีวิต หรือการลงทุนใน

กองทุนเพื่อการออม ทำให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจในการศึกษาและทำความเข้าใจข้อกำหนดทางภาษีอย่างละเอียดมากขึ้น เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและลดความเสี่ยงจากความผิดพลาดในการยื่นแบบ จึงสะท้อนให้เห็นถึงระดับความรู้ความเข้าใจที่อยู่ในระดับมากดังผลการวิจัยที่ปรากฏ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร แก้วสาร (2562) ที่ศึกษาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3 แล้วพบว่า ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวิตา อุกฤษ (2564) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรในเรื่องของรายละเอียดทั่วไปต่างโดยนักบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาแล้วพบว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2 ที่พบว่าประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการยื่นภาษี และด้านการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ประสพการณ์ทางภาษี และแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีรายได้สูงหรือมีภาระภาษีโดยตรงมักมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการยื่นแบบภาษี การคำนวณภาษี การหักค่าใช้จ่าย และการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด ขณะที่ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมักมีทักษะในการสืบค้นและทำความเข้าใจข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของกรมสรรพากรหรือสื่อออนไลน์อื่น ๆ ได้ดีกว่า นอกจากนี้อายุและลักษณะอาชีพยังสะท้อนถึงประสพการณ์การทำงานและการมีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบภาษีที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มผู้มีอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบการรายย่อย อาจต้องจัดการภาษีด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเชิงลึกมากกว่ากลุ่มที่มีนายจ้างดำเนินการหักภาษี ณ ที่จ่ายให้ ส่งผลให้ระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามผลการวิจัยที่ปรากฏ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจี ปิติพิชญ์ (2562) พบว่า อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและทัศนคติต่อการเสียภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวราพร เปรมพาณิชย์นุกูล, ธนิตยา ผลสว่าง, วรนนท์ชนก มิตรสันเทียะ และ อารดา เกาะสมบัติ (2568) พบว่า เพศ อายุ สถานะ รายได้สุทธิต่อปี ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

เสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้แบบเฉพาะกลุ่ม โดยมุ่งเน้นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาชั้นน้อยหรือมีรายได้ชั้นน้อย เพื่อยกระดับความรู้ด้านความรู้ทั่วไป การยื่นแบบแสดงรายการ และการหักค่าใช้จ่าย/ค่าลดหย่อนให้ใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าระดับความรู้แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น กรมสรรพากร ควรพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่าย และหลากหลายรูปแบบ เช่น อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอสั้น หรือระบบให้คำปรึกษาผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียม

3. จากผลการวิจัยที่พบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษี และการหักค่าใช้จ่าย/ค่าลดหย่อน หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการลงพื้นที่จัดกิจกรรมให้คำแนะนำเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและลดข้อผิดพลาดในการยื่นแบบภาษีของประชาชน

4. แม้ผลการวิจัยโดยรวมจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากร ดังนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอย่างทั่วถึงและลดช่องว่างความรู้ระหว่างกลุ่มประชากร

5. จากการที่ผลการวิจัยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายด้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและวางแผนส่งเสริมความรู้ด้านภาษีอย่างตรงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดเก็บภาษีและลดความเหลื่อมล้ำด้านความเข้าใจทางภาษีในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่ศึกษาและเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยในระดับที่กว้างขึ้น รวมทั้งควรเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เช่น ทักษะคิด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือพฤติกรรม การปฏิบัติตามกฎหมายภาษี เพื่อให้การวิเคราะห์มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อาจใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานหรือการศึกษาก่อน-หลังการให้ความรู้ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการส่งเสริมความรู้ด้านภาษีได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ชวฤทธิ โยศรีคุณ. (2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามโครงสร้างภาษีใหม่ ปี 2560. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(1), 195-207.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา. (2563). ความคาดหวังของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการหักลดหย่อนทางภาษี. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 10*. (น.282-289). มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- รจี ปิติพิชญ์. (2562). ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเต็มใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรพร เปรมพาณิชยกุล, ธนิตยา ผลสว่าง, วรนนท์ชนก มิตรสันเทียะ, และ อารดา เกาะสมบัติ. (2568). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารนวัตกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อสังคม*, 8(1).
- วัลย์พร แก้วสาร. (2562). ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษา ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3. งานนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชัย จิตสุชน. (2560). *ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบาย และแนวทางแก้ไข*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI).
- สุภาวิตา อุกฤษ. (2564). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรของนักบัญชีอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ. (2561). *มาตรการภาษีอากร*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2568). *ประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี*. สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- พุลิยา ธีระธัญศิริกุล และสุพรรณิ พุทธรัตน์. (2559). ความรู้และทัศนคติของผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาในท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 35(6), 204-213.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.

